

TJUGOFJÄRDE NOVEMBER

Den 24:e i månaden firar vi minnet av den helige biskopsmartyren Clemens, biskop av Rom.

Vår helige fader Clemens levde i Rom under kejsarna Domitianus (81), Nervas (98) och Trajanus (117) respektive regeringar. Han kom från en furstlig familj och skildes från sina föräldrar och bröder i tidig ålder. Från tonåren visade han ett stort intresse för att söka sanningen, och han besökte de olika filosofiska skolorna som fanns i huvudstaden. Han fann dock undervisningen meningslös, och ingen av lärarna kunde tillfredsställa hans törst efter den absoluta sanningen. När Clemens hörde att Guds Son hade uppenbarat sig i Judeen begav han sig dit och träffade aposteln Petrus, som undervisade honom. Clemens döpte sig därefter, och Petrus skickade sedan ut honom på missionsuppdrag i städerna vid den syriska kusten. Clemens bistod även Petrus i hans kamp mot Simon Magus.¹

Efter att ha visat sin iver att predika evangeliet vigdes Clemens till biskop av Rom (omkring år 91) och följde i den helige Linus och den helige Anakletus fotspår. Vissa säger att han var den förste biskopen av Rom. Detta är egentligen inte en motsägelse, eftersom biskopsämbetet vid den tiden inte var skilt från ämbetet som äldste (*presbyter*). Linus, Anacletus och Clemens - alla tre lärjungar till apostlarna och de viktigaste personerna vid den tiden i kyrkan i Rom - kan ha haft detta ämbete successivt eller periodvis. Från kyrkans predikstol förkunnade Clemens den apostoliska läran, och i synnerhet Petrus undervisning: "Deras förkunnelse klingade ännu i hans öron och han hade deras tradition för ögonen", skrev den helige Irenaeus.²

Ödmjuk och vänlig, väl insatt i de heliga skrifterna såväl som i hellensk visdom, visste Clemens hur han skulle övertyga både judar och hedningar. Han berättade för dem om Guds oändliga barmhärtighet och om det eviga rike som utlovats åt dem som med tro och hopp slår in på omvändelsens väg. Clemens är författare till en berömd epistel till kyrkan i Korint, som en gång ingick i de heliga skrifterna.³ I detta brev uppmanade han vissa unga medlemmar av den korintiska församlingen, som hade gjort uppror mot sina äldste, att bevara enheten mellan medlemmarna i Kristi kropp genom att respektera den hierarki som apostlarna hade instiftat. Han tillskrivs också andra skrifter: *De heliga apostlarnas kanoner*, *Apostlarnas undervisning* och ett andra *Brev till korintierna*, som förmodligen inte är av hans hand, men som åtnjöt stor auktoritet.⁴

Under sin predikan lyckades Clemens omvända Theodora, hustrun till prefekten Sisinius, en stor vän till kejsar Nerva. Även Sisinius själv bad så småningom om att få döpa sig, efter att Clemens mirakulöst hade botat honom från den blindhet som orsakats av hans gudlöshet. På

---

¹ Denna hagiografiska tradition, som gör honom till Petrus lärjunge, grundar sig på de *Clementinska homilierna*, som ger en mycket omfattande redogörelse för den helige Clemens äventyr, av vilka den hagiografiska traditionen bara har behållit vissa episoder. Vissa antika författare antar att Clemens är den medarbetare till Paulus som omnämns i *Filipperbrevet* 4:3, jfr Eusebios av Caesarea, *Kyrkohistoria* III, 15, SC 31, 120.

² *Mot heresierna* III, 3, 3, SC 34, 105.

³ Clemens av Rom, *Clemens första brev till korintierna*, SC 167, .

⁴ Enligt historikernas forskning är det *Andra brevet till korintierna* en botpredikan, som möjligen skrevs i Syrien (eller Egypten) omkring år 150. *Apostlarnas undervisning* skrevs i Syrien omkring 200-talets första hälft, och *Apostlarnas kanones* är en samling av trettiofem disciplinära kanones som återfinns i slutet av bok VIII i sagda undervisning. Konciliet i Trullo (692) underkände i sin *Kanon 2 undervisningen*, men godkände *kanonerna*, som redan hade införts i de kanoniska samlingarna.

grund av dessa underverk och kristendomens framsteg bland hedningarna lät greve Puplius, på kejsar Trajanus order, förvisa Clemens till Chersonesus Taurica (Krim), en ogästvänlig region vid rikets östra gräns. Där fann den helige biskopen tvåtusen kristna som dömts till tvångsarbete i marmorbrotten. Han tröstade dem i deras lidande med löftet om det eviga goda och fick vatten att flöda upp från marken mitt i öknen. Även där omvände han, med sin förkunnelse, hedniska själar till sanningen, och det sägs att han på ett år lät bygga sjuttiofem kyrkor. Men kejsaren skickade snart en grym guvernör till regionen för att sätta stopp för dessa massomvändelser. Hans första måltavla var den helige Clemens. Efter att ha torterat Clemens lät guvernören binda ett ankare runt hans hals och beordrade att han skulle kastas i Svarta havet, så att de troende inte skulle kunna hitta och vörda hans kropp (detta var omkring år 97). Gud lämnade dock inte helgonets andliga flock föräldralös. Herren lyssnade på Clemens vädjanden och fick mirakulöst havet att dra sig tillbaka, så att de kristna kunde upptäcka sin helige herdes kropp som låg mer än trehundra meter från stranden. Varje år sedan dess, på dagen för hans insomnande, har havet dragit sig tillbaka så att de dyrbara relikerna kan vördas.

Långt senare, år 860, skickades slavernas apostel, den helige Kyrillos [11 maj], av patriarken i Konstantinopel, den helige Photios, till regionen för att döpa den slaviska befolkningen där. Han fann den helige Clemens relikerna och förde tillbaka några av dem till Bysans. Han anförtröddes senare uppgiften att föra dessa heliga relikerna till påven Hadrianus II i Rom. Denna förbindelse med en av de första biskoparna i Rom kom att få stor betydelse för den ryska fromheten och visade på dess rötter i den apostoliska traditionen.